

УДК 81'37=111

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/31.213848>**Світлана КРИШТАЛЬ,***orcid.org/0000-0002-6562-3896*

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри теорії та практики перекладу

Донецького національного університету імені Василя Стуса

(Вінниця, Україна) *sv.krishtal@gmail.com*

ПЕРЕХІД АНГЛІЙСЬКИХ ІМЕННИКІВ, ЩО НАЗИВАЮТЬ УНІВЕРСАЛЬНІ ПОВУТОВІ ІНСТРУМЕНТИ, У МЕТАФОРИЧНІ ДІЄСЛОВА

У статті розглядається явище метафоричної конверсії – словотвірного засобу, який передбачає утворення метафоричного дієслова від іменника за збереження форми останнього. У статті ставиться за мету дослідити механізми розвитку метафоричного значення в разі переходу іменника в дієслово.

Дане явище вивчається із застосуванням методів суцільної вибірки та компонентного аналізу на матеріалі 60 іменників, що називають універсальні побутові інструменти в англійській мові. Наприклад, “drill” (свердел) – “to drill” (навчити за допомогою повторювань), “hammer” (молоток) – “to hammer” (втлумачувати факти; завдавати нищівної поразки; грюкати), “ladder” (драбина) – “to ladder” (збиратися у складки), “rake” (граблі) – “to rake” (старанно шукати; ритися), “saw” (пилка) – “to saw” (грати на музичному струнному інструменті; обкремсати), “wrench” (зайковий ключ) – “to wrench” (перекручувати істину).

Дослідження показало, що із 60 одиниць матеріалу дослідження 24 переходять у дієслова з метафоричним значенням (частіше з більше, ніж одним значенням), що становить 40% усіх слів.

Наявність семи дії в дефініції іменників є пусковим механізмом для їх переходу в розряд дієслів. Загальний семантичний обсяг іменників, а саме те, наскільки детально у словарній дефініції представлено дію, зумовлює особливості процесу метафоричного перенесення. З цього погляду досліджувані лексеми можна розподілити на дві групи: 1) іменники, які трансформуються в метафоричні дієслова на основі схожості дії; 2) іменники, які переходять в метафоричні дієслова на основі схожості об'єктів, на які спрямовано дії.

У структурі лексичного значення всіх іменників на позначення побутових інструментів відсутній конотативний компонент, який би відображав зв'язок із типовими асоціаціями й емоційним враженням. А втім, у процесі метафоричної конверсії оцінка потрапляє в метафоричне значення дієслів, що виражається в наявності в їх тлумаченнях слів, які дають оцінку характеристику дії і представляють її як грубу, сувору, спотворювальну, недбалу, шахрайську і просто неприємну. Це є результатом асоціацій, які пов'язані з побутовими інструментами через практичний досвід їх використання. Поєднання у процесі метафоричного переосмислення реальних фізичних характеристик предметів із асоціаціями приводить до утворення дієслів, які можуть як називати ситуацію, так і оцінювати її.

У статті робиться висновок, що поєднання конверсійних і метафоричних процесів є специфікою словотвору англійської мови і тим внутрішнім механізмом, який сприяє появі в ній великої кількості метафор особливого структурного і семантичного типів.

Ключові слова: семантичне перенесення, конверсія, схожість, асоціація, конотація, оцінка.

Svitlana KRYSH TAL,*orcid.org/0000-0002-6562-3896*

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Translation Studies

Vasyl' Stus Donetsk National University

(Vinnytsia, Ukraine) *sv.krishtal@gmail.com*

TRANSITION OF ENGLISH COMMON TOOLS NAMES INTO METAPHORICAL VERBS

The article deals with the phenomenon of metaphorical conversion that involves creating a metaphorical verb on the basis of a noun. The article is aimed at studying the mechanisms of metaphorical development that accompanies conversion of nouns into verbs.

60 nouns that name common home tools are employed to study the phenomenon under analysis through the methods of componential analysis and those of solid sampling. For example, “drill” – “to drill” (learn something by repeating it regularly), “hammer” – “to hammer” (inculcate; utterly defeat; strike violently), “ladder” – “to ladder” (develop a ladder (of tights), “rake” – “to rake” (rummage), “saw” – “to saw” (play a stringed instrument; cut as if with a saw), “wrench” – “to wrench” (distort).

The study has shown that 24 nouns (out of 60) that name home tools in English become metaphorical verbs (in most cases with more than one meaning) through conversion, which constitutes 40% of the words under study.

The seme of action in the definition of the nouns triggers their conversion into verbs. The general semantic volume of the nouns, namely the position action seme occupies in it, shapes the metaphorical process. From this point of view the units under analysis fall into two groups: 1) nouns which are transformed into metaphorical verbs on the basis of the similarity of actions; 2) nouns whose conversion into metaphorical verbs is realized through the similarity of the objects the actions are aimed at.

Lexical meaning of all nouns that denote common tools names does not contain connotation that would reflect typical associations or emotions. Nevertheless evaluation does get into the metaphorical meaning which can be traced in the definitions of the metaphorical verbs that evaluate action presenting it as harsh, cruel, distorting, neglectful, fraudulent and unpleasant. The combination of real physical properties and associations forms verbs that can both name and evaluate the situation they verbalize.

The article concludes that conversion, which is accompanied by metaphorical development, presents a powerful word-building means in English as well as a tool that helps create a big number of metaphors of the specific structural and semantic types.

Key words: *semantic transference, conversion, similarity, connotation, association, evaluation.*

Постановка проблеми. У центрі уваги даної статті – явище метафоричної конверсії, яка передбачає утворення метафоричного дієслова від іменника в його прямому неметафоричному значенні без зміни форми останнього. Перехід слова однієї частини мови в іншу з паралельним розвитком в ньому метафоричного значення вивчається у статті на **матеріалі** 60 англійських іменників, що називають універсальні побутові інструменти.

Матеріал дослідження включає такі слова, як, наприклад, *axe* (сокира), *brush* (щітка), *chisel* (різець, долото), *cutter* (різець), *drill* (свердел), *float* (терка), *hacksaw* (ножівка), *hammer* (молоток), *mallet* (дерев'яний молоток), *pliers* (плоскогубці), *saw* (пилка), *shovel* (лопата), *torch* (ліхтарик), *trowel* (кельма), *wrench* (гайковий ключ) тощо.

Проілюструємо процес переходу іменника в метафоричне дієслово на прикладі слів *axe* (сокира) – *a tool used for chopping wood, typically of iron with a steel edge and wooden handle* (знаряддя для рубання і тесання, що являє собою насажену на дерев'яний держак залізну лопать із гострим лезом з одного боку та обухом – з іншого) та *hammer* (молоток) – *a tool with a heavy metal head mounted at right angles at the end of a handle, used for jobs such as breaking things and driving in nails* (ручне знаряддя ударної дії для забивання цвяхів, металевий або дерев'яний брусок, насаджений під прямим кутом на держак) (MacMillan, 2010).

На базі іменника *axe* розвивається, по-перше, додаткове номінативне метафорично-метонімічне значення (*a measure intended to reduce costs drastically, especially one involving redundancies* – захід, мета якого полягає у значному зменшенні витрат, особливо таких, які мають надмірний характер) (MacMillan, 2010), по-друге, формується дієслово *to axe* із прямим номінативним та декількома метафоричними значеннями, які дещо відрізняються семантичними нюансами, але всі, у тому чи іншому вигляді, передають ідею

припинення існування чогось: предмета, живої істоти, абстракції (MacMillan, 2010).

Зазначимо, що метафоричний іменник не є обов'язковою ланкою на шляху утворення метафоричного дієслова – воно може з'явитись безпосередньо на базі іменника в його прямому значенні як результат поєднання процесів метафоризації та конверсії. Прикладом є іменник *hammer* (молоток), фізична форма якого використовується для утворення дієслова *to hammer* із прямим і метафоричними значеннями, які поєднуються через ідею наполегливих зусиль і активного тривалого впливу на щось, яку репрезентує утворене багатозначне дієслово.

Розглянуті приклади ілюструють два основні напрями розвитку метафоричної конверсії в англійській мові – з участю у процесі іменника в метафоричному значенні та без нього (тобто безпосередньо на базі іменника в його прямому номінативному значенні). Пусковим словотвірним механізмом в обох випадках є схожість процесів, які описуються метафорично, із процесами, які стосуються вищенаведених інструментів.

Отже, **предметом** дослідження у статті виступає метафорична конверсія як засіб утворення метафоричних дієслів, а **об'єктом** – метафоричні дієслова, що утворені методом метафоричної конверсії, на базі іменників на позначення універсальних побутових інструментів.

Аналіз досліджень. Варто зазначити, що дана стаття продовжує серію публікацій, яку розпочато автором із цієї проблеми. Натепер уже описано розвиток метафоричної конверсії на матеріалі групи іменників – найменувань тварин (Кришталь, 2018), симптомів захворювань людини (Кришталь, 2019b: 122), погодних явищ, іменників на позначення частин тіла людини й іменників – назв кухонного приладдя. Лексико-семантичні особливості слів, які становлять різні групи, позначаються на метафоричних процесах, які в поєднанні з конверсією призводять до появи

метафоричних дієслів; вони зумовлюють як специфіку розвитку дієслівного метафоричного значення, так і особливості семантики утвореного дієслова.

Поєднання конверсійних і метафоричних процесів є характерною рисою словотвору англійської мови і тим внутрішнім механізмом, який сприяє появі в ній великої кількості метафор, що не мають словотвірних аналогів в інших мовах (зокрема, українській чи російській) (Кришталь, 2019 с: 104–108). Отже, дослідження загалом сконцентровано на самому елементі внутрішньої структури мови, який сприяє її метафоричності, а не просто на описі метафоричних утворень, що є більш традиційним підходом у сучасних розвідках про метафору.

Коли говоримо про конверсію, варто зазначити, незважаючи на те, що інтерес до конверсії в лінгвістиці ніколи не вщухав, метафоричний аспект даного явища не вивчався системно (Кубрякова, 2002; Якубовская, 2017). Із цього погляду вивчення метафоричної конверсії є актуальним і таким, що розширить уявлення про можливості дериваційних процесів у мові, зокрема англійській.

Що стосується лексики на позначення побутових інструментів, то вона традиційно є об'єктом лінгвістики фахових мов або залучається як матеріал дослідження у вивченні окремих термінологічних систем мови (Мищенко, 2013). У даній статті слова на позначення побутових інструментів розглядаються як окрема лексична група, на прикладі якої можна дослідити мовленнєві механізми англійської мови, що сприяють появі в ній великої кількості метафоричних дериватів (дієслів). У цьому полягає новизна й актуальність даної розвідки.

Мета статті – описати метафоричну конверсію як засіб словотвору і метафоричного збагачення англійської мови на матеріалі іменників, що називають побутові інструменти. Дана мета зумовила такі завдання:

1. Описати механізми розвитку метафоричного значення в разі переходу іменників, що називають побутові інструменти, у метафоричні дієслова.

2. Визначити місце конотацій у процесі метафоричного перенесення, яке супроводжує конверсію іменників – найменувань побутових інструментів у дієслова.

Виклад основного матеріалу. Дослідження показало, що із 60 іменників, що називають універсальні побутові інструменти в англійській мові, 24 іменники переходять у дієслова з метафоричним значенням, що становить 40% усіх слів, що вивчаються. Для порівняння, відсоток іменни-

ків на позначення тварин, симптомів захворювань, погодних явищ, частин тіла людини та кухонного приладдя, на базі яких утворились метафоричні дієслова, становить 58, 66, 50, 43 і 25% відповідно. Тобто ми бачимо, що в конверсійно-метафоричні процеси втягнуто велику кількість слів на позначення інструментів в англійській мові. Даний факт є проявом особливостей семантики досліджуваних слів, а саме наявності в їхньому значенні семи, яка описує дію.

Наявність семи дії в дефініції іменника значно сприяє, за нашими спостереженнями, його конверсії. Наприклад, *hammer* (молоток) – *a tool <...> used for jobs such as breaking things and driving in nails* (знаряддя для нанесення ударів та забивання цвяхів); *hoe* (мотика) – *a gardening tool <...> used mainly for weeding* (знаряддя для обробітку ґрунту, для очищення від бур'яну); *ladder* (драбина) – *a piece of equipment <...> used for climbing up or down something* (пристрій для того, щоб злазити на щось або спускатись із чогось); *rake* (граблі) – *an implement <...> used especially for drawing together cut grass or smoothing loose soil or gravel* (знаряддя, яке використовується для згрібання скошених стебел, розпушування землі); *saw* (пилка) – *a hand tool for cutting wood or other hard materials* (ручний інструмент для розпилювання дерева й інших матеріалів); *wrench* (гайковий ключ) – *a tool <...> used for gripping and turning nuts or bolts* (прилад для закручування гайки, болта) (MacMillan, 2010).

Наявність семи дії в дефініціях іменників є пусковим механізмом для їх переходу в розряд дієслів. Розглянемо чинники, які сприяють подальшому семантичному збагаченню даних слів. Як відомо, для того щоб розвиток метафоричного значення став можливим, необхідна схожість між об'єктами, яка не обов'язково має бути реальною, інакше кажучи, мати під собою реальні, фізично вимірювані параметри. Свідомість творця метафори може уявити і зафіксувати в метафорі подібність між будь-якими об'єктами і явищами, навіть тими, які в науковому об'єктивному розумінні не можуть порівнюватись, тому що належать до полярно протилежних класів і систем.

Особливості метафоричного переосмислення, яке супроводжує конверсію іменників даної групи слів, зумовлені їхніми словарними дефініціями, а саме тим, наскільки детально в них описується дія, яку інструменти можуть здійснювати. Із цього погляду всі іменники – найменування побутових інструментів можна розподілити на дві групи:

1. Іменники, які трансформуються в метафоричні дієслова на основі схожості дій, які здійсню-

ють за допомогою певного інструменту, та явищ, які набувають метафоричного позначення.

2. Іменники, які трансформуються в метафоричні дієслова на основі схожості об'єктів, на які спрямовано дію певного інструменту (коли його назва вживається у прямому номінативному значенні), та об'єктів, які описуються метафорично за допомогою конвертованих дієслів.

Умовою метафоричної конверсії іменника на основі схожості дій є наявність у дефініції іменника сем, які конкретизують дію, тобто надають додаткові параметри дії, як-от швидкість, інтенсивність, спрямованість, звукове супроводження, мета (результат) (MacMillan, 2010).

Такі семи знаходимо у значеннях іменників *clamp* (скоба) – конкретизується характер дії як такої, яка має на меті щось підсилити або скрипити; *drill* (свердел) – конкретизується однамітний, повторюваний, цілеспрямований характер дії; *ladder* (драбина) – конкретизується спрямованість дії як такої, яка може бути здійснена вгору або вниз; *rake* (граблі) – конкретизується характер дії як такої, яка має на меті зібрати щось до купи, розпушити, розгладити; *rasp* (рашпіль) – акцентуються різки, скрипучі звуки, які супроводжують дію; *saw* (пилка) – конкретизуються спрямованість та інтенсивність дії як такої, яка здійснюється швидко, багаторазово, назад і вперед, *wrench* (гайковий ключ) – конкретизується характер дії як такої, яка має на меті закрутити, викрутити, висмикнути (MacMillan, 2010).

Специфічний характер дій наштовхує на певні аналогії та призводить до появи в дієслів із тією ж самою формою таких метафоричних значень: *to clamp – hold (something) tightly against another thing* (прижати, зажати щось із силою); *to drill – instruct (someone) in something by the means of repeated exercises or practice; cause (someone) to learn something by repeating it regularly* (навчити когось чогось за допомогою повторюваних регулярних занять або вправ); *to ladder – with reference to tights or stockings; develop or cause to develop a ladder* (збиратися у складки (про колготи або панчохи)); *to rake – draw or drag through something with a sweeping movement* (підчищати, підправляти, розгладжувати за допомогою виконання певних рухів); *to rasp – make a harsh, grating noise* (різко деренчати, скреготіти); *to saw – make rapid saw-like motions in cutting or in playing a stringed instrument* (різати, грати на музичному інструменті, за допомогою таких рухів, начебто щось розпилюєш); *to wrench – pull or twist suddenly and violently* (потягнути щось із силою, вирвати) (MacMillan, 2010).

Зазначимо, що приклади метафоричних дієслів, які побудовано на основі схожості дій, нечисленними. Крім того, на основі схожості дій може розвиватись тільки одне з декількох метафоричних значень, утворених методом конверсії дієслів. Більш типова для даної групи лексики модель, у рамках якої метафоричне перенесення базується на схожості об'єктів. Як було зазначено, дефініції іменників, від яких утворюються такі дієслова, обмежені називанням дії (без уточнення її характеру) і об'єктів, на які вона може бути спрямованою.

Прикладами моделі метафоричного перенесення на основі схожості об'єктів, на які спрямовано дію, виступають іменники *bucket* (відро), *brush* (щітка), *clamp* (скоба; в одному зі значень), *hammer* (молоток), *how* (мотика), *shovel* (лопата), *trowel* (кельма, лопаточка), *wrench* (гайковий ключ) та інші. Вивчивши дефініції даних іменників, можна виділити речовини, на які спрямовано дію інструментів, які цими іменниками позначаються. До них входять будь-які рідина («відро»), пил і бруд («щітка»), дерев'яні конструкції («скоба»), цвяхи («молоток»), вапняний розчин («кельма»), гайка, болт («гайковий ключ») (MacMillan, 2010). Завдяки метафоричному перенесенню можна вживати утворені дієслова для опису будь-якого предмета, що є або здається схожим на наведені речовини, тобто можливості того ж самого слова описувати навколишню дійсність значно розширюються.

У рамках конверсійно-метафоричних моделей, застосованих під час переосмислення даних іменників, рідина порівнюється з дощем (метафорично-метонімічне перенесення), думками, ідеями й іншими ментально-когнітивними категоріями, пил і бруд – з людиною, справою, питанням і будь-чим іншим, чого можна позбавитись, дерев'яні конструкції – з будь-яким феноменом, на який здається можливим вплинути силою, цвяхи – з ідеями, думками, людьми та будь-чим іншим, на що можна систематично впливати, вапняний розчин – з будь-якою субстанцією із відповідною консистенцією та лестощами, а гайки та болти – з теоріями, вченнями, фактами й істиною.

Наведені аналогії проявляються в таких словосполученнях: *to bucket up ideas* (черпати ідеї), *to brush aside a suggestion* (відкинути пропозицію), *to clamp down on the news / demonstration* (заборонити новини / демонстрацію), *to hammer facts into somebody* (втлумачувати факти), *to hammer an opponent* (спрямувати атаку, звинувачення на опонента), *to trowel jam on to one's toast* (намазати тост джемом), *to wrench our Bible* (перекручувати Біблію) (MacMillan, 2010).

Як уже зазначалось, якщо дієслово розвиває декілька метафоричних значень, то одне з них може бути результатом перенесення на основі схожості дій, а інше – на основі уподібнення об'єктів, на які спрямовано дії, що передаються метафоричним дієсловом та іменником у його прямому номінативному значенні. Це звичайне явище, якщо говорити про іменники на позначення побутових інструментів як матеріал для метафоричного переосмислення.

Розглянемо як приклад іменник *hammer* (молоток). Схожість дій, а саме їх звукове супроводження й інтенсивність, стала основою для таких метафоричних значень дієслова *to hammer*: 1) *strike or knock at or on something violently with one's hand or with a hammer or other object* (бити, стукати сильно рукою, молотком або іншим предметом); 2) *work hard and persistently* (працювати наполегливо). Наприклад, *to hammer typewriter* (стукати на друкарській машинці), *to hammer on the door* (грюкати у двері), *to hammer away at a theme* (наполегливо працювати над темою), *my heart is hammering* (серце шалено б'ється) (MacMillan, 2010).

Схожість об'єктів, над якими здійснюється дія (уподібнення різних речей цвяхам), лежить в основі таких метафоричних значень дієслова *to hammer*: 1) *attack or criticize forcefully and relentlessly* (атакувати, критикувати безжалісно); 2) *utterly defeat in a game or contest* (завдавати цілковитої поразки); 3) *inculcate something forcefully or repeatedly* (прищеплювати, вкорінювати щось за допомогою повторювань) 4) *laboriously work out the details of a plan or agreement* (розробити план, домовленість у результаті неабияких зусиль). Наприклад, *to hammer something into consciousness* (вбивати у свідомість), *to hammer out a plan* (випрацювати план), *to hammer somebody into submission* (силою примусити підкоритися) (MacMillan, 2010).

Під час вивчення механізмів метафоричного перенесення імені неможливо залишити поза увагою питання про роль типових асоціацій та конотацій у процесі метафоричного переосмислення. Як відомо, поштовхом для нього може бути реальна схожість об'єктів, схожість, яка базується на асоціаціях, пов'язаних із цими об'єктами, та схожість від емоційного враження, яке створюють об'єкти у свідомості людини. Ці базові типи подібностей приводять до появи головних семантичних типів метафори: мотивованої, асоціативної та психологічної (Скляревская, 1993). Тип метафори багато в чому залежить від лексико-семантичних характеристик слів, які беруть участь у метафоричному

перенесенні. Так, наприклад, 52% метафоричних значень, які розвивають іменники на позначення тварин у разі переходу в дієслова, базуються не на реальній схожості об'єктів, а на асоціаціях, які пов'язані у свідомості носіїв мови з окремими тваринами (Кришталь, 2019а: 80). Метафоричне використання імен деяких тварин базується суто на емоційному враженні, що не відображає реальних характеристик тварин (зовнішній вигляд, звички, середовище проживання), які зафіксовані у словарних дефініціях.

Домінування переносів на базі асоціацій є свідченням того, що метафоричні конверсійні процеси здійснюються здебільшого на основі переосмислення саме конотативного (а не денотативного) компонента лексичного значення слів. З огляду на специфіку групи слів на позначення універсальних побутових інструментів, здається можливим припустити, що асоціації, пов'язані з даними словами, не будуть відігравати будь-яку значущу роль у процесі їх метафоричної конверсії в дієслова. Щодо конотативного компонента лексичного значення, то він відсутній у значенні всіх іменників, що вивчаються, а тому його вплив також здається мінімальним (якщо взагалі про нього можна говорити).

Загалом проведене дослідження підтверджує дані припущення, але воно також показало, що цілковито виключати роль асоціацій та конотацій під час метафоричного перенесення назв інструментів було б неправильно. Оцінка (як результат залучення у процес метафоричного переосмислення асоціацій і емоційного враження) наявна в метафоричних значеннях таких дієслів, як *to axe – end, cancel, or dismiss suddenly and ruthlessly* (припинити, завершити, розпустити раптом і немилосердно); *to chisel – cheat or swindle (someone) out of something* (обманювати, обдурювати, шахраювати); *to clamp – suppress or prevent something in an oppressive or harsh manner* (придушувати, забороняти за допомогою жорстоких, суворих засобів); *to rasp – scrape in a painful or unpleasant way; make a harsh, grating noise* (шкребти і водночас видавати неприємні звуки або спричиняти біль); *to saw – cut (something) as if with a saw, especially roughly or so as to leave rough or unfinished edges* (відрізати начебто пилою, відшматувати і залишати необроблені, нерівні краї); *to trowel – to flatter in a gross way* (грубо лестити); *to wrench – to injure, to distort to fit a particular theory or interpretation* (пошкодити, поранити, перекручувати, спотворювати теорію або бачення) (MacMillan, 2010).

Як бачимо, оцінка в метафоричних значеннях дієслів проявляється через наявність у дефініціях

слів, які характеризують дію як негативну з погляду суспільної моралі. Цікаво зауважити, що всі оцінні характеристики, які наявні в дефініціях метафоричних значень дієслів, мають негативний характер. Очевидно, вирішальними у процесі переосмислення виявилися асоціації, які є проявом негативного практичного досвіду роботи з інструментами, а не суто позитивне ставлення до них як до інструментів будівництва і створення, що є їхнім основним функціональним призначенням.

Висновки. Підсумовуючи зазначене вище, можемо зробити такі висновки:

1. Англійські іменники, що називають універсальні побутові інструменти, беруть активну участь у конверсійно-метафоричних процесах англійської мови. Лексико-семантичні особливості даних слів зумовлюють характер метафоричного перенесення, до якого вони залучаються. Із цього погляду іменники – назви побутових інструментів можна розподілити на дві групи: 1) іменники, що трансформуються в метафоричні дієслова на основі схожості дій, що є типовими для певних інструментів та явищ, які описуються метафорично; 2) іменники, які трансформуються в метафоричні дієслова на основі схожості об'єктів, на які спрямовано дію якогось інстру-

менту, і об'єктів, які описуються метафорично за допомогою конвертованих дієслів. Семантичний потенціал деяких іменників на позначення побутових інструментів дозволяє розвивати два напрями метафоричного розвитку, що виражається у формуванні дієслів із декількома метафоричними значеннями обох типів.

2. Незважаючи на те, що у словарних дефініціях іменників на позначення побутових інструментів не зафіксовано конотативний компонент, оцінка наявна в метафоричних значеннях утворених від них дієслів. Вона виражається через наявність у тлумаченнях слів, які характеризують дію як грубу, сувору, спотворювальну, недбалу, шахрайську і просто неприємну. Це є результатом асоціацій, які пов'язані з побутовими інструментами через практичний досвід їх використання.

Дослідження, проведене на базі іменників – найменувань побутових інструментів, стало ще одним доказом високої активності конверсійно-метафоричних процесів в англійській мові. Планується поглибити дослідження цих процесів залученням різних за тематичним складом груп слів. Це дозволить дати докладну лінгвістичну характеристику явищу метафоричної конверсії та визначити її роль як засобу словотвору і метафоричного збагачення англійської мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кришталь С. М. Емоційне навантаження дієслів, утворених засобом метафоричної конверсії (на матеріалі англійської мови). *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород, 2019а. № 10 (1). С. 78–82.
2. Кришталь С. М. Конверсія як джерело метафоричного збагачення англійської мови. *Львівський філологічний часопис*. 2019б. № 6. С. 122–126.
3. Кришталь С. М. Метафорична конверсія в англійській мові. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Філологія». Одеса, 2018. № 37 (2). С. 100–103.
4. Кришталь С. М. Переклад семантично ускладнених дієслів з англійської мови українською. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація». 2019 с. № 2. С. 103–108.
5. Кубрякова Е. С. Конверсія в современном английском языке. *Вестник Воронежского государственного университета*. Серія «Лингвистика и межкультурная коммуникация». 2002. № 2. С. 33–37.
6. Міщенко А. Л. Лінгвістика фахових мов та сучасна модель науково-технічного перекладу : монографія. Вінниця : Нова книга, 2013. 448 с.
7. Скляревская Г. Н. Метафора в системе языка : монография / отв. ред. Д. Н. Шмелев. Санкт-Петербург : Наука, 1993. 152 с.
8. Якубовская Э. В. Пространственная концептуализация действий отыменными инструментальными фразовыми глаголами в современном английском языке : дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. Иркутск, 2017. 192 с.
9. MacMillan. English Dictionary for Advanced Learners. Second Edition. 2010. 1748 p.

REFERENCES

1. Kryshtal S. M. Emotsiynne navantazhennya diyesliv, utvorenyh zasobom metaforychnoyi konversiyi (na materialii anhliyskoyi movy) [Emotional charge of the verbs formed through metaphorical conversion (on the material of the English language)]. *Philological Studies*. Uzhhorod, 2019a, № 10 (1), pp. 78–82. [in Ukrainian].
2. Kryshtal S. M. Konversiya yak dzherelo metaforychnoho zbahachennya anhliyskoyi movy [Conversion as a source of metaphorical enrichment in English]. *Lviv Philological Magazine*. Lviv, 2019b, № 6, pp. 122–126. [in Ukrainian].
3. Kryshtal S. M. Metaforychna konversiya v anhliyskii movi [Metaphorical Conversion in the English Language]. *Scientific Bulletin of International Humanitarian University: Philology*. Odessa, 2018, № 37 (2), pp. 100–103. [in Ukrainian].
4. Kryshtal S. M. Pereklad semantychno uskladnennyh diyesliv z anhliyskoyi movy ukrayinskoyu [Translating semantically complicated words from English into Ukrainian]. *Scientific Bulletin of Kherson State University: German Languages Studies and Intercultural Communication*. Kherson, 2019c, № 2, pp. 103–108. [in Ukrainian].

5. Kubriakova Ye. S. Konversiya v sovremennom angliyskom yazyke [Conversion in modern English]. Voronezh, 2002, pp. 33–37 [in Russian].
6. Mishchenko A. L. Linhivistyka fakhovykh mov yak suchasna model naukovo-tekhnichnoho perekladu. [Linguistics for professional purposes as the modern model of the scientific and technical translation]. Vinnytsia: Nova Knyha, 2013. 448 p. [in Ukrainian].
7. Sklyarevskaya G. N. Metaphora v sistyeme yazyka. [Metaphor in the system of language]. S.-P.: Nauka, 1993. 152 p. [in English].
8. Yakubovskaya E. V. Prostranstvennaya kontseptualizatsiya deistvii otymennymi instrumentalnymi frazovymi glagolami v sovremennom angliyskom yazyke. [Spatial conceptualization of actions through denominal instrumental phrasal verbs in modern English]. Irkutsk, 2017. 192 p. [in Russian].
9. MacMillan English Dictionary for Advanced Learners. (2010) Second Edition. 1748 p.